

Representantforslag 30 S

(2014–2015)

fra stortingsrepresentantene Bård Vegar Solhjell og Trygve Slagsvold Vedum

Dokument 8:30 S (2014–2015)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Vegar Solhjell og Trygve Slagsvold Vedum om forbud mot omsetning av de genmodifiserte maislinjene T25 og NK603

Til Stortinget

Bakgrunn

En genmodifisert organisme (GMO) er en organisme som har fått endret sitt arvemateriale ved bruk av genteknologi. Gjennom genteknologi kan man flytte gener mellom ulike arter og tilføre organismer nye egenskaper, for eksempel gi planter bedret motstandsdyktighet mot plantevernmidler eller insekter. Norge har en restriktiv holdning til GMO-produkter. Genteknologiloven har som formål å sikre at framstilling av genmodifiserte organismer skjer på en etisk og samfunnsmessig forsvarlig måte, i samsvar med prinsippet om bærekraftig utvikling og uten helse- og miljømessige skadevirkninger.

Etter genteknologiloven § 10 skal samfunnsmessig nytteverdi tillegges vesentlig vekt når søknader om genmodifiserte organismer behandles. Dersom EU godkjenner en genmodifisert organisme, kan Norge likevel forby eller begrense omsetningen av den genmodifiserte organismen dersom den, etter Norges syn, medfører risiko for helse eller miljø, eller er i strid med genteknologilovens formål.

Genmodifiserte produkter er ikke etterspurt i Norge. Tvert imot har norske forbrukere, norsk landbruk og majoriteten av høringsinstanser i flere omganger vært skeptiske til omsetning og bruk av genmodifiserte produkter.

Avisen Bergens Tidende meldte 29. oktober 2014 at to typer genmodifisert mais fra selskapene

Monsanto og Bayer CropScience, som er godkjent av EU til mat og videreforedling, også er tillatt i Norge. I artikkelen uttalte klima- og miljøminister Tine Sundtoft blant annet at «maisene utgjør ingen uakseptabel risiko for miljøet eller norske forbrukere».

Dagen etter intervjuet sendte Klima- og miljødepartementet ut en nyhetsmelding der de varslet at regjeringen ikke hadde fattet vedtak i saken om tillatelse av de to maislinjene, og at regjeringen nå «vil vurdere saken nærmere». I samme nyhetsmelding hevdet departementet at maislinjene T25 og NK603 «i praksis har vært godkjent for omsetning i Norge i flere år». Forslagsstillerne er uenige i denne framstillingen og mener at maislinjene ikke er godkjente før norske myndigheter har ferdigstilt sluttbehandling av saken og tatt stilling til hvorvidt Norge skal legge ned forbud eller begrense omsetningen, slik Norge har anledning til når EU godkjenner GMO-søknader. Miljødirektoratet behandler slike saker og innstiller til Klima- og miljødepartementet. Endelig beslutning fattes av regjeringen.

Departementets nye forståelse av genteknologiloven har overrasket flere aktører i den offentlige debatten, som for eksempel Mattilsynet, Naturvernforbundet og Bondelaget. Bioteknologirådets medlem Bjørn Kåre Myskja uttalte 1. november 2014 følgende:

«Regjeringen har tydeligvis innført en helt ny forståelse av genteknologiloven når det gjelder godkjenning av GMO-er i Norge».

Et stort flertall i Bioteknologirådet, som er rådgivende organ for regjeringen vedrørende genmodifiserte organismer i Norge, har tidligere frarådet godkjenning av de to genmodifiserte maistypene som regjeringen nå hevder er tillatt å importere til Norge.

Norske myndigheter har flere ganger tidligere avslått søknader om å tillate genmodifiserte organis-

mer. I 2012 besluttet den rød-grønne regjeringen å forby den genmodifiserte oljerapslinjen GT73 fra Monsanto etter genteknologiloven. GT73-raps er genmodifisert for å gjøre planten motstandsdyktig mot ugressmidler. Regjeringen vurderte at det var miljørisiko ved å ta i bruk rapslinje GT73 gjennom uønsket genspredning fra genmodifisert raps til konvensjonelle raps- og rypsorter og at spredning kunne påvirke og true det norske naturmangfoldet. Norske myndigheter konkluderte dessuten med at man ikke hadde grunnlag for å si at framstilling og bruk av den genmodifiserte rapslinjen GT73 bidrar til en mer bærekraftig utvikling internasjonalt.

Tilsvarende forbud mot genmodifisert rabiesvaksine, pseudorabiesvaksine, mais, sikori, fire oljerapsprodukter og et testkit med genmodifiserte bakterier for påvisning av antibiotikarester i melk ble fattet i henholdsvis 1997 og 2000, jf. forskrift om forbud mot omsetning i Norge av bestemte genmodifiserte produkter, datert 15. desember 2000.

Søkerne bak de to maislinjene T25 og NK603 har ikke sannsynliggjort at de genmodifiserte maislinjene har positiv samfunnsnytte og bidrar til bærekraftig utvikling. Maislinjen NK603 er genmodifisert for å tåle sprøytemiddel med glyfosat. Dyrking av genmo-

difiserte planter som er motstandsdyktige mot sprøytemiddel, kan føre til mer bruk av sprøytemiddel, og øker risikoen for at ugress utvikler resistens mot sprøytemidlene. Maislinjen T25 er genmodifisert for å tåle sprøytemiddelet glufosinat-ammonium, som er forbudt i Norge fordi det er dokumentert helse- og miljøfarlig. Etter forslagsstillernes vurdering er det derfor ikke sannsynliggjort at de to maislinjene har en positiv samfunnsnytte og bidrar til bærekraftig utvikling.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen legge ned forbud mot omsetning av de to maislinjene T25 og NK603.
2. Stortinget ber regjeringen komme til Stortinget med en sak som redegjør for regjeringens GMO-politikk, herunder saksbehandling og vedtakspraksis av GMO-saker.

12. november 2014